

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/296/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206648
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8513206648.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti SR, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni zo dňa 01.07.2014 č.k. 6C/253/2013-59 v spojení s opravným uznesením zo dňa 13.11.2014 č.k. 6C/253/2013-90 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok v spojení s opravným uznesením.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením súd prvého stupňa žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že žalobca sa od žalovanej domáha zaplataenia tohto nároku majúc za to, že škoda bola spôsobená tým, že Okresný súd Vranov nad Topľou nerozhodol v zákonom stanovenom čase o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v konkrétnej veci 10Er/408/2011 a zároveň poukázal na obsah tohto spisu. Súd prvého stupňa vec právne posúdil v zmysle zákona č. 514/2003 Zb., ako aj § 44 a nasl. Exekučného poriadku. Dospel k záveru, že žaloba opodstatnená nie je. Súd prvého stupňa nemal za preukázané, že by žalobca v danej exekučnej veci podal sťažnosť na prietahy v konaní. Zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená 15.08.2011 a o tejto žiadosti bolo rozhodnuté 02.04.2011 uznesením č.k. 10Er408/2011-12. Údaje žalobcu o omeškaní uvádzané v žalobe neboli správne a žalobca ako oprávnený nemal o exekučnej veci prehľad. Zdôraznil, že osobitne v exekučných konaniach pri posudzovaní návrhov na vykonanie exekúcie na podklade exekučných titulov rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc sa javí 15-dňová lehota na vydanie poverenia. Výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie, keď navyše v tomto smere žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá. Súd prvého stupňa tak nemal za zistené, že by žalobca preukázal vznik škody a pokiaľ ide o výšku tejto škody zdôvodnil, prečo neprihliadal na závery vyjadrené v znaleckom posudku č. 1/2014, ktorý bol vypracovaný na základe zadania žalobcu Ekonomickou univerzitou v Bratislave vo veci stanovenia majetkovej škody spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Uviedol, že pri vypracovaní znaleckého posudku sa vychádzalo zo skutočností, ktoré boli zistené z podkladov poskytnutých zadávateľom. Podklady boli kontrolované len po formálnej stránke a vecná stránka obsiahnutá v ekonomických a účtovných výstupoch je garantovaná poskytovateľom informácií. Znalecký ústav sa v tomto posudku zaoberal len výškou škody, avšak vôbec

sa nezaoberal tou skutočnosťou, či žalobcovi táto škoda, majetková aj nemajetková, vznikla. Žalobu preto ako neopodstatnenú zamietol a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobca namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb. v znení neskorších predpisov. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a potom čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Žalobca poukázal tiež na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR so zdôraznením, že súd bol pri svojom rozhodovaní viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Zb. v znení účinnom pred prijatím novely zákona č. 412/2012 Zb. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu. Uvádza, že je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote a žalobca takýto záväzok nemá. Žalobca nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Týmto posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku a to v posudku v určenej výške. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol povinný súd pred vyhlásením rozhodnutia o veci samej o tomto návrhu rozhodnúť. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnom úradnom postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prieťahov v konaní, nemožno aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia, pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z., tie ktoré vznikli od 01.01.2013.

Je pravdou, že ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/, d/ Exekučného poriadku.

Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona, umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

Tieto závery v celom rozsahu platia aj pre exekučnú vec preskúmanú súm prvého stupňa s tým, že ide o konanie Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 10Er/408/2011, ktoré bolo začaté dňa 15.08.2011. Po doručení žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd uznesením zo dňa 02.04.2012 č.k. 10Er/408/2011-10 rozhodol o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. Súdom prvého stupňa uvádzaná dĺžka tohto exekučného konania nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V tejto veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia skúmal, či rozhodcovský rozsudok, ktorý bol podkladom pre vykonanie exekúcie, nezaväzuje povinného na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, prípadne právom nedovolené alebo či nejde o plnenie odporujúce dobrým mravom. Takéto zistenia majú svoj právny význam, pretože pokiaľ rozhodcovský rozsudok vyššie spomínaným zákonným kritériám odporuje, je daná prekážka na vykonanie exekúcie na základe takéhoto exekučného titulu.

Je tiež potrebné zdôrazniť, že žalobca za obdobných okolností podal tisíce návrhov na exekučné súdy. Spoločným znakom odmietavého prístupu exekučných súdov k návrhom žalobcu bolo vyhodnotenie konania žalobcu ako nemravné a založené spravidla na neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, najmä na nečestnej rozhodcovskej doložke. Je síce pravdou, že povinnosťou štátu je zabezpečiť, aby spravodlivosť bola poskytnutá včas. Táto zásada však platí pre štandardné situácie, kedy účastník obracajúci sa na súd so svojou vecou nemá dôvod zaujímať sa o pripravenosť súdu na poskytnutie súdnej ochrany v jeho veci. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkeho času obráni na súdy s množstvom nových návrhov, v rámci prevencie sa musí zaujímať o tom, či a v akých podmienkach je súd jeho podania schopný vybaviť a je povinný akceptovať, že vybavenie jeho veci nemusí byť tak promptné, ako vybavovanie vecí iných navrhovateľov.

Podporne táto okolnosť vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 606/2012 zo dňa 14.12.2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci. V nej bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podaná 15.8.2011, nasledovala výzva na predloženie rozhodcovskej zmluvy zo

16.4.2012, ktorá bola predložená 4.5.2012 a uznesením z 5.10.2012 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že sťažovateľ - žalobca, podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom.

Je tiež potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil v tejto súvislosti relevantné dôkazy. Taktiež nepreukázal dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým uskutočnením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, pretože táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, keďže samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich preukázania. Rovnako nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Súd prvého stupňa sa taktiež vyporiadal s námietkou, pokiaľ ide o znalecký posudok č. 1/2014 a správne zdôraznil, prečo na jeho obsah pri rozhodovaní neprihliadal. Nebolo tiež zistené, aby zo strany žalobcu bol podávaný návrh na prerušenie konania. So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok v spojení s opravným uznesením ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.